

Jaki dokument w myśl art. 6 ust. 1 ustawy o muzeach powinien zostać przesłany do uzgodnienia MKiDN. Czy powinna to być uchwała rady miejskiej w sprawie przyjęcia projektu statutu muzeum regionalnego? A może projekt uchwały rady (opracowany przez organ wykonawczy) w sprawie statutu muzeum regionalnego pytają samorządowcy w ramach projektu „Dobre prawo-sprawne rządzenie”.

Do uzgodnienia z Ministerstwem Kultury i Dziedzictwa Narodowego powinien zostać przesłany projekt uchwały rady w sprawie statutu muzeum regionalnego wyjaśniają eksperci MAC. Należy mieć na uwadze, iż przyjęcie uchwały przez radę gminy (miasta) jest wytworzeniem aktu prawa miejscowego, a nie aktu wewnętrznego, w takim przypadku adresatem takiej normy nie są wyłącznie podmioty wewnętrzne, usytuowane w ramach powołanej do życia struktury administracji publicznej, lecz również określona społeczność lokalna. Nie jest zatem zasadne i nie ma podstaw prawnych w ustawie o muzeach ani w innych ustawach do wydania uchwały rady miejskiej w sprawie przyjęcia projektu statutu muzeum regionalnego. Po przekazaniu projektu statutu przyjętego przez organ stanowiący zostanie on uzgodniony przez MKiDN i wówczas ponownie już w formie uchwały przyjęty przez radę miejską. Ponadto MKiDN warunkuje ostateczne uzgodnienie projektu statutu od nadania mu formy przez nie wskazanej.

Zgodnie z art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2013 r. poz. 594 ze zm.) do właściwości rady gminy należą wszystkie sprawy pozostające w zakresie działania gminy, a mianowicie: „które dotyczą wewnętrznego ustroju gminy oraz jednostek pomocniczych, organizacji urzędów i instytucji gminnych, zasad zarządu mieniem gminy oraz zasad i trybu korzystania z gminnych obiektów i urządzeń użyteczności publicznej”. Rada gminy jako organ stanowiący decyduje, o sprawach gminy podejmując stosowną uchwałę.

Należy zwrócić uwagę, iż o trybie w jakim mają być podejmowane uchwały oraz kto ma inicjatywę ustawodawczą decyduje ustawa o samorządzie gminnym a także statut danej gminy.

W art. 30 ust. 2 pkt. 1 ustawy o samorządzie gminnym do kompetencji wójta pozostawiono przygotowanie projektów uchwał rad gminy. Należy podkreślić, że w powyższej ustawie o samorządzie gminnym nie określono czym jest projekt uchwały, jednakże w literaturze określenie to oznacza "zespół czynności i działań zmierzających do opracowania pisemnego dokumentu wyrażającego treść zamierzonego rozstrzygnięcia, zdolnego ze względu na swoją treść i formę do tego, aby stać się przedmiotem obrad organu samorządowego i - w razie pomyślnego głosowania - przybrać postać uchwały tego organu" .

Jeżeli inicjatorem podjęcia stosownej uchwały jest wójt (burmistrz), to na nim będzie spoczywał obowiązek przygotowania i zredagowania projektu uchwały pod obrady rady gminnej (miasta). Ponadto istnieje, delegacja ustawowa do konsultacji niektórych projektów uchwał z innymi organami administracji rządowej lub innymi organami oraz organizacjami, w takim przypadku do ważności uchwały konieczne jest przeprowadzenie takich konsultacji.

Zgodnie z brzmieniem art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 21 listopada 1996 r. o muzeach (Dz. U. z 1997 r. Nr 5, poz. 24 ze zm.), muzeum działa na podstawie statutu nadanego przez podmiot, o którym mowa w art. 5 ust. 1 w uzgodnieniu z ministrem właściwym do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego.

W związku z powyższym, rada gminy uchwalając uchwałę w sprawie nadania statutu muzeum nadaje tej uchwale charakter aktu prawa miejscowego. Wskazany pogląd możemy też odnaleźć w komentarzu do ustawy o muzeach: „Organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego (rada gminy, rada powiatu lub sejmik województwa) nadaje muzeum statut w formie uchwały. Status prawny tej uchwały budzi przy tym kontrowersje w judykaturze. Zgodnie z przeważającym poglądem, który należy w tym miejscu

podzielić, uchwała ta ma charakter aktu prawa miejscowego. Jak bowiem wskazał NSA w wyroku z dnia 20 marca 2009 r., II OSK 1526/08, LEX nr 533194: "1. U.s.g. jednoznacznie określa katalog gminnych aktów prawa miejscowego, stanowiąc, że gminy mogą wydawać akty prawa miejscowego w zakresie: wewnętrznego ustroju gminy oraz jednostek pomocniczych, organizacji urzędów i instytucji gminnych, zasad zarządu mieniem gminy, zasad i trybu korzystania z gminnych obiektów i urządzeń użyteczności publicznej. Wynika stąd, iż ta ustawa ustrojowa wskazuje (wiąże się z jej oczywistym, niebudzącym żadnych wątpliwości brzmieniem), które uchwały rady gminy, normujące organizację gminnych jednostek organizacyjnych, mają rangę prawa miejscowego. Brak jest podstaw do przyjęcia, że ustawa szczególnie wyłącza możliwość stosowania tej regulacji w odniesieniu do jakiegokolwiek instytucji gminnej."

Każda uchwała rady gminy regulująca organizację danej jednostki kultury czy też jednostki użyteczności publicznej poprzez nadania jej statutu ma normatywny charakter jako akt prawa miejscowego, podlegający publikacji w wojewódzkim dzienniku urzędowym: „Adresatami norm ujętych w statucie gminnej jednostki kultury nie są wyłącznie podmioty wewnętrzne, usytuowane w ramach powołanej do życia struktury administracji publicznej, lecz również określona społeczność lokalna, co czyni z tego aktu akt o charakterze prawa miejscowego a nie akt wewnętrzny" (zob. też wyrok WSA w Gliwicach z dnia 13 marca 2008 r., IV SA/Gl 1264/07, LEX nr 507862). Powyższe uwagi znajdują również zastosowanie w odniesieniu do uchwał rady powiatu o nadaniu statutu muzeum jako instytucji kultury oraz analogicznych uchwał samorządu województwa".

W oparciu o przytoczony fragment z komentarza należy stwierdzić, iż w wypadku przyjęcia uchwały w sprawie projektu statutu muzeum, rada gminy czy też miasta stworzyłaby nowy akt prawa miejscowego bez żadnych podstaw prawnych, który wszedłby do obrotu prawnego. Art. 6 ust.1 ustawy o muzeach nie wskazuje na to, iż w celu uzgodnienia statutu muzeum należy podjąć uchwałę w sprawie projektu statutu muzeum, a więc też nie może być podstawą prawną do uchwalenia takiej uchwały.

Niezachowanie prawem określonej procedury a także brak podstaw prawnych przy stanowieniu aktu prawa miejscowego może być podstawą do wzruszenia w trybie nadzoru, takiego aktu, a w konsekwencji wszelkich działań i decyzji podjętych na jego podstawie czego dowodem jest rozstrzygnięcie nadzorcze nr NPII.4131.1.226.2013 Wojewody Śląskiego z dnia 5 kwietnia 2013 r., które reguluje podobną kwestię i stwierdza nieważność uchwały Nr XXXI/535/13 Rady Miasta Chorzów z 28 lutego 2013 r. w sprawie przyjęcia projektu statutu Muzeum w Chorzowie.

Źródło: www.administracja.maz.gov.pl